

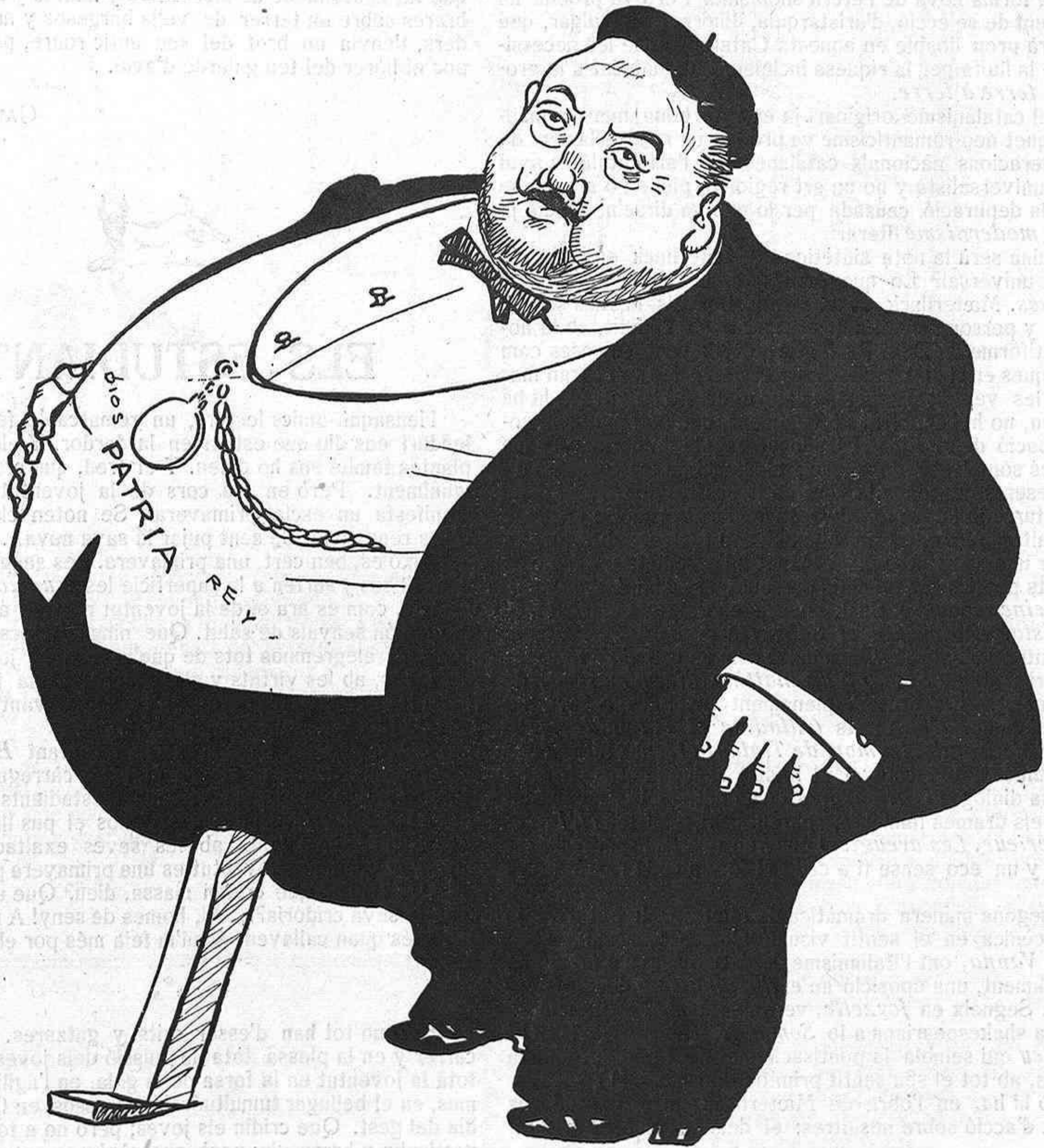
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 1 DE DESEMBRE DE 1911

Núm. 1718 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

UN QUE ESTÁ BEN SERVIT

—A mi sí que poc me preocupa el conflicte de les carns.

El darrer premi Nobel

La concessió del premi Nobel de literatura an en Mæterlinck es quasi un succés català. Mæterlinck entrà dins Espanya per mediació de Catalunya. *L'Intrusa* va tenir, entre nosaltres, aires d'Evangelí. Tota una generació va formar-se en la lectura d'aquella nova poesia. Y si haguéssim de fer un estudi íntim, substancial, del catalanisme, l'art d'en Mæterlinck hi tindria un llarg capítol.

Tal volta en moltes sentimentalitats de jove allò va ésser una forma nova de l'etern snobisme. Però va produir un sentiment de selecció, d'aristarquia, d'horror a lo vulgar, que mai serà prou lloable en aquesta Catalunya que les necessitats de la lluita per la riquesa inclouen continuament a la prosa més *terre à terre*.

Si el catalanisme originari ja era de bona mena romàntica, aquest neo-romanticisme va produir un renovellament de les generacions nacionals catalanes. Si l'art català es avui un art universalista y no un art regional, plebeu o arcaic, se deu a la depuració causada per lo que va dir-se'n, un dia ja llunyà, *modernisme* literari.

¿Quina serà la nota sintètica de Mæterlinck en l'història de l'art universal? Lo que podria dir-se'n el *misticisme de les coses*. Mæterlinck es un neo-mistic. Els místics senten directa y personalment la comunicació ab l'infinit, ab la noció multiforme de Deu. Però Mæterlinck sent les coses com a místiques en sí mateixes, com a submergides en el gran mar diví, y les veu il·luminades per un reflecte d'infinit. No hi ha fenomen, no hi ha petit esdeveniment, que no tingui una participació d'eternitat. El silenci es ple de paraules y les paraules són plenes de silenci; el silenci de les coses no dites, presents, ab tot, a la vora de la nostra vida...

Lectures ja llunyanes dels seus llibres primers: jo servo de vosaltres una memòria filial. El seu teatre, sobre tot, va semblar una vera troballa, portant a l'escena la puresa dels elements poètics esdevinguts personatges. Així *La princesse Maleine* renovà a Shakespeare en la seva emoció més *paroxista*.—*Aglavaine et Selysette* dramatisaren el conflicte entre la bellesa y la bondat com un torneig de deeses (compari's ab el *Sogno d'un mattino di primavera*, de d'Annunzio).—Els drames plenament simbòlics, o encarnacions tràgiques d'idealitats (*Alladine et Palomides*, *Pelleas et Melisande*, *La mort de Tintagile*), ens oferiren una forma idèlica nova, com si el lirisme hagués florit altre cop en dansa dialogada pera expressar un mite sobre un presbiteri. Y els drames familiars, aparentment realistes (*L'Intruse*, *Interieur*, *Les aveugles*) posaren una transparència espiritual y un eco sense fi a cada visió y a cada ressò de les coses.

La segona manera dramàtica de Mæterlinck pot dir-se ja més escènica en el sentit visual. Comensa, realment, en *Monna Vanna*, ont l'italianisme de l'acció senyala ja, com a pictòricament, una oposició an el *flamandisme* dels primers drames. Segueix en *Joyzelle*, veritable dansa, estil·lisació de la gràcia shakespeariana a lo *Somni*. Y acaba en aqueix *Oiseau bleu* qui sembla la poetisació metafísica de la rondalla d'infants, ab tot el seu sentit primitiu de símbol. (1)

Però hi ha, en l'obra de Mæterlinck, un altre poderós element d'acció sobre nosaltres: el dels seus llibres medita-

(1) *Sœur Beatrice* mereix una cita apart, per l'espanyolisme de la seva acció, ben coneguda aquí per la llegenda de Zorrilla *Margarita la Tornera*, y que ja donà històricament (desde'ls seus orígens desconeguts) motiu literari a un *Miracle*, de Berceo, y a una *Cantiga* d'Alfons X.

tius, que són la seva estètica, y més encara la seva metafísica. Singularment *Le trésor des humbles* ha estat la Bíblia d'una època literària. Ella ha retornat a la contemplació dels místics purs, en la famosa trilogia de capítols *Ruysbræck l'Admirable*, (mistic que ell mateix va traduir), *Novalis*, *Emerson*; y ha revelat el secret d'un sentit nou (especie de *taete de lo intangible*) en l'altra trilogia: *Silence*, *La Beauté invisible*, *La Bonté inconnue*. Meditació sense fi que continúa en la serie dels altres llibres (llibres de devoció) del gran flamenc, be s'apliqui a l'escoltament intern de nosaltres mateixos (*La Sagesse et la Destinée*, *Le temple enseveli*), be s'apliqui a l'observació ulterior y transcendent de la biologia (*La vie des abeilles*).

Delicadesa del matis nou, ¿qui dirà fins a quin punt has refinat, com un ferre de sageta, l'agudesia de la nostra percepció? ¿Qui dirà fins a quines onades de sò intern, imperceptible a les turbes, has avesada la nostra ànima? La jove catalana que contribuïres a formar, la Jove Catalunya que tu, descendent de mercaders y nautes y burgesos, sembrares sobre un terrer de vells burgesos y nautes y mercaders, t'envia un brot del seu antic roure, pera virilisar un poc el lorer del teu galardó d'avui...

GABRIEL ALOMAR

ELS ESTUDIANTS

Heusaquí, amics lectors, un remarcable fenomen. El calendari ens diu que estem en la tardor. Y els arbres y les plantes també ens ho diuen. Y el fred, que creix, ens ho diu igualment. Però en els cors de la joventut barcelonina's manifesta un esclat primaveral. Se noten clars símptomes d'una renovació. Se sent pujar la sava nova...

Això es, ben cert, una primavera. Les sangs se belluguen dintre'l cos y surten a la superfície les *erupcions*. En un cos anemic, com es ara el de la joventut nostra, aqueixes *erupcions* són senyals de salut. Que ningú, doncs, s'alarmi. Al contrari: alegremnos tots de que'ls nostres joves en siguin, de joves, ab les virtuts y els defectes de la joventut. Si la joventut defectes té, perdonables són davant de les seves virtuts fecundes.

...Allà van les colles d'escolars cantant *Els Segadors*, ab prou entusiasme pera aguantar les càrregues de la forsa pública... Allà va una manifestació d'estudiants, encesos d'ira per uns insults vilissims... Deixeu-los el pas lliure. Saludeu-los. Siguen indulgents ab les seves exaltacions. Perquè aquest moviment de joventut es una primavera pera la patria.

Que criden, que criden massa, dieu? Que us fa por, afegim, la seva cridoria?... Ai, homes de seny! A mi m'inquietaven més quan callaven. A mi'm feia més por el seu silenci...

* * *

Però no tot han d'ésser crits y gatzares. No està en el carrer y en la plassa tota la missió dels joves. No s'enclou tota la joventut en la forsa de la gola, en l'agilitat de les cames, en el bellugar tumultuós dels brassos, en l'ardida gallardia del gest. Que cridin els joves; però no a tota hora. Que gesticulin y brassegin; però que sàpiguen estar quiets. Que caminin en manifestació y que corrin entre la confusió de les càrregues; però que sàpiguen també estarse a casa, asseguts davant de la taula d'estudi, entre'ls llibres, que són amics y camarades excelents.

AIGUA SEGURA

—Tu... ¿què't sembla aquet lletrero?
 —Que, si'l que diu es vritat,
 podem amani els paraigües
 perquè plourà molt aviat.

Y cal dir, ab alegria y ab esperança, que ja comensen a ferho així els joves nostres. Feia molts anys que no hi havia hagut a Barcelona y a Catalunya aqueix floret que hi ha avui de joves estudiosos, assedegats de cultura, atents a la marxa, hora per hora, del rellotge d'Europa.

Els estudiants han d'estudiar. Però no per això han de renunciar a la seva condició de joves. Han d'esser joves pel cervell, y pel cor, y per la sang... Sí: els estudiants han d'estudiar. Però es ben natural que s'arborin d'indignació davant dels insults com els continguts en l'article famós d'*El Progreso*, y que no s'avinguin a deixarse bastonejar y sabrejar pels agents y guardes de la policia.

WIFRED

Falten domadores

¿Vostès no saben qui es Mr. Franck Bostock?

¿No? Ja'ls ho diré.

Mr. Bostock es el propietari y director d'una famosa colecció ambulante de fieres, conegudíssima en tot el Nort y el Centre d'Europa, y instalada avui a la capital d'Inglaterra.

Dies enrrera, firmat per aquet senyor, apareixia en di-

versos periodics de Londres un anunci concebut en aquets laconics termes:

«Falten domadores. 175 francs per setmana a totes les senyoretas que vulguin dedicarse an aquesta professió.»

El resultat del anunci va ser bastant satisfactori. Ab tot y no tenir l'ofici gaires atractius, com que allà, lo mateix que aquí, les feines escassegen, Mr. Bostock va rebre més de cent cartes.

No hi figurava, entre les seves autores, tota l'escala social, però s'hi veia la majoria de les notes baixes. Hi havia criades de servei, noies del camp, dides, dependentes de magatzem, institutius, cotillaires, camareres de bar...

Per cert que—nota curiosíssima—una d'elles, exposant aquesta circumstancia com un merit, feia constar que, havent sigut *niñera* bastant temps y acostumada a tractar criatures prodigiosament mal educades, «no creia que cap animal selvatge li fes por».

¡Ah!... No n'hi havia cap que declarés ser vella. La més jove de les pretendentes manifestava tenir setze anys; la més avensada, trenta.

L'ilustre domador estudià detingudament les cent cartes rebudes y, pesades y medidades ab tota calma, feta la deguda selecció, va triarne vint, a les autores de les quals envià immediatament una atenta esquila, citantles a totes per un dia determinat y a la mateixa hora.

* * *

Ni una sola faltà a la crida.

Mr. Bostock va felicitarles pel seu coratge, però, home

ARTICLE DE NOVETAT

—Es curiós l'enginy dels xinos!... No més retallant paperets arriben a fer aquestes joguines tan boniques.
—No t'extranyi!... Jo, no més retallant *cupons*, m'he arribat a fer set cases.

experimentat y de consciencia, abans de sotmètreles a les indispensables proves, va fèlshi un petit discurs, enumerant les dificultats de la professió que anaven a abraçar y detallant els perills a que s'exposen els que viuen en contacte ab les fieres. Apenes acabada la seva arenga, dugues senyoretas, arrufant significativament el nas, varen manifestar que era tard... y que's veien obligades a retirar-se.

Ja les aspirantes no eren més que divuit.

—¿Estan vostès ben determinades?—va dèlshi llavors Mr. Bostock.

—¡All right!—respongueren totes a coro.

—Amunt, doncs!... Anem a fer una visita d'atenció a la *menagerie*.—

* *

A manera de preludi, comensen per acostarse als lleons, y cap de les divuit aspirantes deixa transparentar el menor sobressalt. Però, donen després uns quants passos, y al veure's al davant d'una pantera americana que en aquell precís moment romp a bramar ab uns crits esgarrifosos, nou de les atrevides senyoretas s'espanten, se posen a correr... y ja no paren fins al carrer.

—Bueno!—diu Mr. Bostock, somrient:—Ja som menos.—

Y fent una senya a les seves futures deixebles, les acompanya per un corredor molt fosc a una quadra més fosca encara que'l corredor, y aont, de cop y volta y sense previ avis, estalla un concert d'udols capas de glassar les sangs a un carrabiner de pedra.

Total: cinc noves deseracions, que deixen reduïdes a quatre les aspirantes a la bonica setmanada oferta per l'esplendid domador.

—¿Què fem?—diu Mr. Bostock, consultant, amable, a les obstinades pretendentes:—¿Seguim la prova?...

—¡Ara més que mai!—responen elles, servintse ignocentment de la frase lerrouxista.

—Molt be. Vagin venint.

* *

Mr. Bostock les condueix al davant d'una gran gavia, aont dos hermosos lleons africans badallen y estiren mandrosament les potes, y, ab un moviment sèc, obre la porta de ferro. Els reis del desert, al veure al seu amo, volent manifestarli la seva alegria, el saluden ab un *do* sostingut; però tan sostingut, que dugues de les quatre inglesetes, agotada la seva energia, reculen precipitadament y desapareixen pel foro.

Ja no'n queden més que dugues: miss Katte y miss Mary. Miss Katte, que tan violentes impressions ha sapigut resistir, se desmaia poc després al veure que un tigre de Bengala, ab els ulls encesos, allarga en direcció d'ella una pota amenaçadora. Tan sols miss Mary, la única sobreviventa d'aquet naufragi del valor, consegueix arribar fins al final, entrant ab el domador dintre de la gavia d'un lleó jovenet y faltat de malícia.

Però al sortirne, sigui que'l fred de la realitat l'hagi induïda a reflexionar, sigui que la seva provisió de coratge estigui acabada, la senyoreta declara al domador que tot allò es molt bonic, però que per 175 francs setmanals... preferiria fer qualsevol altre ofici menos gloriós però més pacífic.

—¿Es que teniu por, miss Mary?—va dirli Mr. Bostock, que ja's creia haver trobat quan menos una deixeblla.

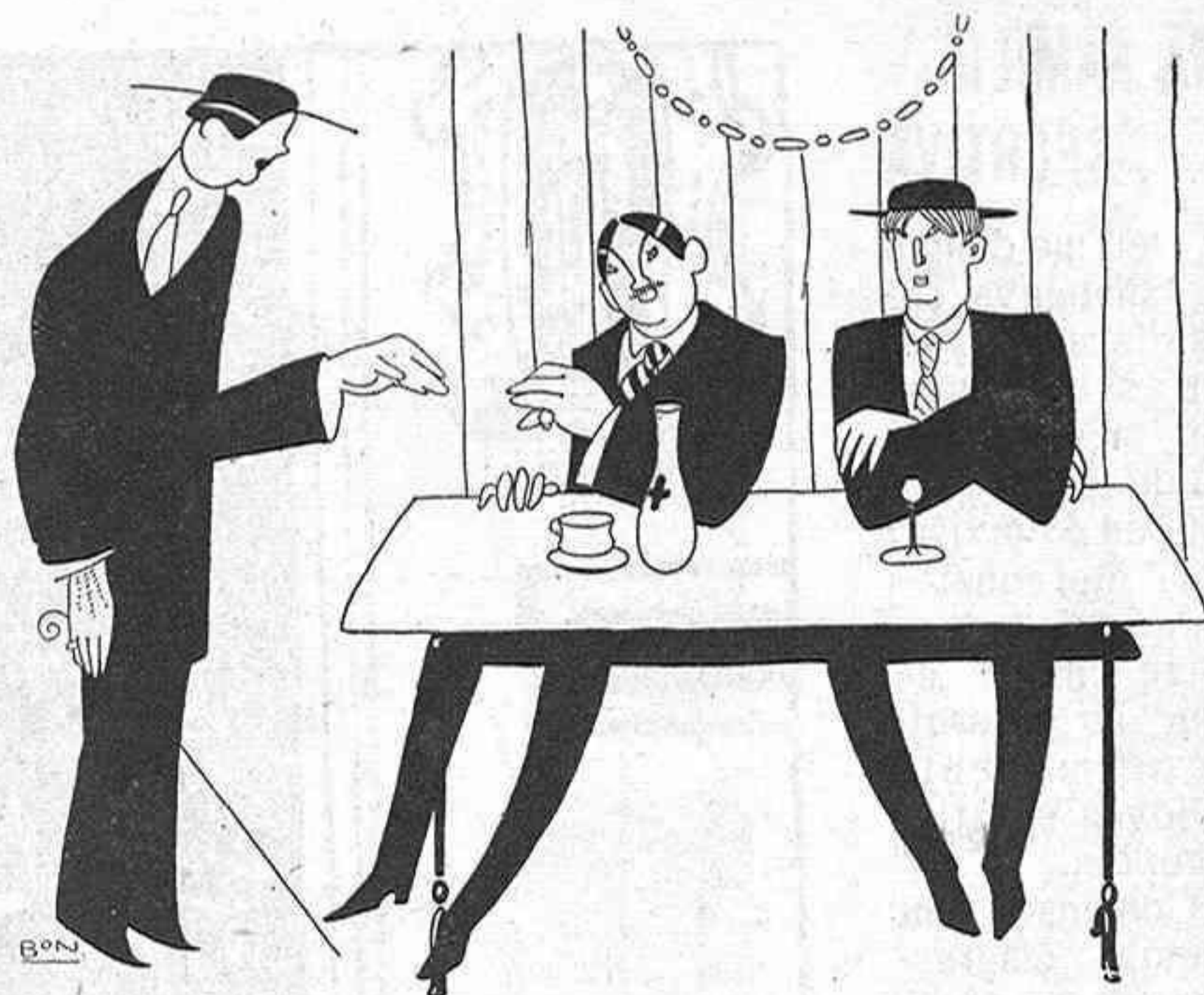
La senyoreta feu una graciosa cortesia y, sense contestar a la pregunta, va abandonar la *menagerie* ab pas bastant viu.

* *

L'endemà, als principals diaris de Londres hi tornava a apareixer el cèlebre anunci:

«Falten domadores...»

MATIAS BONAFÉ

—¿Y com va acabar la cosa?
—Primer havíem pensat solucionarho a pistola al cap del riu, però al últim vam arreglarho a forquilla a la *Maison Dorée*.

EL SENYOR GOVERNADOR

Angel-guardià de la pau y la tranquil·litat de Barcelona... y protector del Hospital Clinic.

UNA FAMÍLIA SPORTIVA

Deu me dongui per companys colles literaries y no colles sportives. Val més agafar mal de ventre de resultes d'un xisto d'en Moraguetes que no que'l ventre te l'hagin de curar ab massatges permanents els joves sportius d'avui dia.

Comenso fent aquesta disgresioneta perquè diumenge passat vareig tenir ocasió de coneixe'n una, d'aquestes colles. Una familia sportiva ab la qual vareig anar d'excursió tot el sant dia y... ¡ai, per dissort meval!, part de la nit.

El pare es un brau y pundonorós militar que ha procurat comunicar als fills les seves belicoses aficions. Ara ell fa gimnástica sueca, y ella, la seva senyora, munta a cavall els dies d'encant, y els dimars, dijous y dissabtes, en bicicleta. De les quatre filles, la una patina, l'altra juga al «tennis», l'altra fa esgrima, y la més xica es un veritable «Manual de caza, pesca y uso de armas». Per lo que toca als nois, demaneu: boxe, foot-ball, alpinisme, lluites atlètiques, aviació, remar, nedar, saltar, correr, tot lo que enforteix la musculatura, tot lo que vigorisa el cos, tot lo que exalta la naturalesa física. Explicat això, no trobareu gens extrany que en els membres d'aqueixa familia amiga els surtin *biceps* fins en la punta del nas.

Va ser un dia aprofitat el que vareig passar entre ells, y us juro que, pera un esperit observador, una familia sportiva es una delícia. Veuriu com maniobren més que no enraonen; com per una futesa de res s'agafen, s'apiloten, se maseguen, y vinguen trompades, y cap a terra, y comes enlaire, fins que la consciencia del vencedor els diu prou o la resistencia del que va a sota fa figa.

Anant ab els joves sportius de la familia de que us parlo, no us sorprendrà mai una conversació amena, no sentireu una frase enginyosa ni un acudit espiritual. Per què? Si això no's necessita pera saltar marges, ni pera ferse ulls de vellut, ni pera obrirse el cap, ni pera trencarse l'espinada?

Quan els nostres sportmen surten del pis y baixen l'escala, no la baixen com nosaltres, guanyant graons de un en un, o saltantlos de dos en dos els més decidits o que porten més pressa; ells la baixen agafats a la barana y abandonantse a

LA VISITA

—Senyoreta... Hi ha el metge.
—Dígali que avui no'l puc rebre... Que no'm trobo be.

la pendent com aquell qui baixa un tobogan. Quan pugem a un tren, no entren pas al vagó per la portella, com les altres persones, sinó directament per qualsevol de les finestretes dels costats, y, quan són a dins, assalten els departaments y comensen a armar bronca ab els passatgers pera veure si n'hi ha algun disposat a provar ab ells les forces per medi de la *greco*, de la *romana* o del *jiu-jitsu*. Germans ab Germans, pera despetarse, al matí, o be s'aboquen una galleda d'aigua fresca per damunt dels llensols (mètode Kneipp) o be s'engeguen una traca valenciana a sota els llits (sistema Krupp), que, segons ells, abdos procediments donen un magnífic resultat contra la neurastenia.

En aqueixa familia no hi cerqueu disciplina, ni autoritat, ni respectes mutuels. El papà, que també té el seu genit quan

s'enfada, intenta de vegades, tot dinant, castigar al noi mitjà que's troba assegut a l'altre cap de taula, y pera castigarlo li tira ab tota la furia un pressec o un crostó de pa, lo primer que li ve a tret de mà, però com que'l noi sab jugar a pilota, entoma el crostó o el pressec ab un colossal *botepronto* y's menja els projectils paternals davant l'admiració de tota la familia, que aplaudeix y riu ab entusiasme, celebrant la jugada del xicot.

De llustre a llustre, els meus companys d'excursió varen fer la cabra y el boig, y en nom de l'higiene y del sport s'ompliren el cos de talls, de blaus, de pelades y d'esgarrinxamentes més o menos expansives; y entre cop y riulla y riulla y cop, a l'arribar al vespre se deixaren caure en otomanes, sillons y balancins, aixafats, vensuts, reventats de tant practicar els nobles y sanitosos jocs de la cossa, de l'empenta, del salt y del cop de puny.

—Ara es el moment de venjarte!—vareig dirme jo aleshores. Y, furgant entre'ls paperots de la meva cartera, vareig trobar un sonet d'en Rueda que per precaució porto sempre a sobre, y els el vaig llegir a boca de jarro.

¿Vols coneixerla, amic llegidor, la familia sportiva que diumenge passat vareig tenir l'honor de tractar durant vintiquatre hores? Vina ab mi qualsevol vespre de vuit a nou al capd'amunt de la Rambla de Canaletes, davant del kiosc.

Jo te la presentaré de bona gana; y quan te l'hagi encolomada, quan hi hagi fet coneixença, ves un dia ab ella d'excursió.

Això sí, no't descuidis el tafetà.

FRA NOI

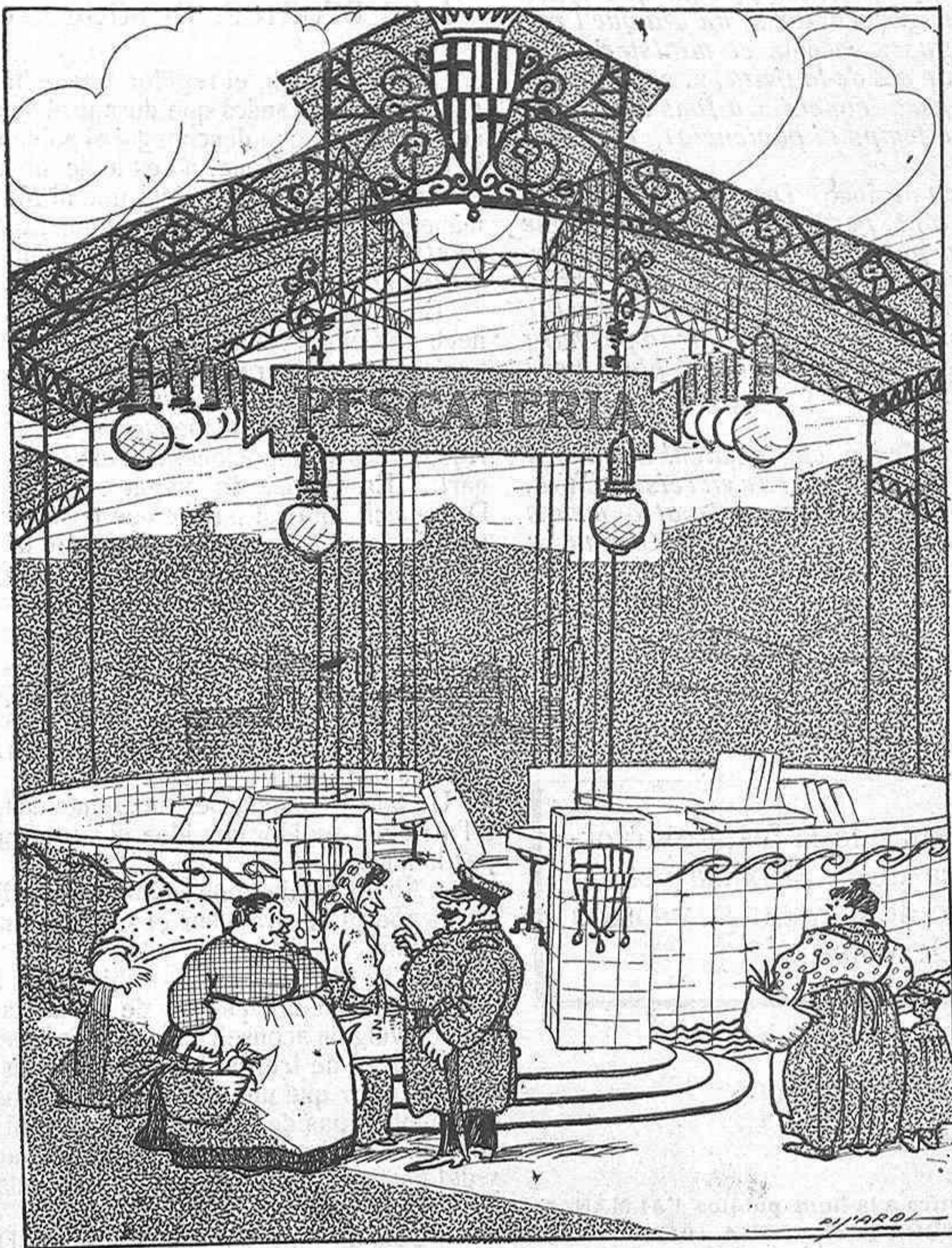
GLOSARI

GOVERNADORS

No sé si hauras observat, estimat y pacient llegidor, que aixís com a Barcelona tots els que duen barret y sabates, o pel posat, o pel no sé què, pel bastó o per la leontina, volentir a semblar viatjants de la classe de comers, aquí, en aquest Madrid, Villa, Corte y Capital, quasi tothom que va mudat té tendència natural a semblar home de manament, destinats a tenir destíno y a guiar la noble planeta de la nostra estimada Espanya.

Entre aquets n'hi ha un deu per cent que no més se veuen a Madrid, al menys formant classe. Venen a ser uns senyors de pes, que al veure'ls un diu: «Ja't conec: tu has sigut, ets, o seras governador civil de Provincies. No sé perquè, però tu ets governador. Portes el govern a dintre, y en que no vulguis te surt a fóra. Tens el do, tens la dignitat, l'estirament, la prossopopeia; tens cara de mando y posats d'ordeno, y ja sia per la punta cargolada del teu bigoti, que té cera d'autoritat, per la clenxa o l'abric de pells, el teu pas no serà mai de lo que'n diuen persona manada. Tens pas de decret, de sentència, de bando y d'ejecutoria!»

An aquest deu per cent d'habitants ab cara de governadors que's veuen en aquest Madrid, se'ls coneix en tots els detalls que duen la provincia a dintre y el manament a la fatxada. S'ns discuteix en un cafè, deixen dir y després resumeixen; si han de parlar, allí ont sia, diuen un yo entiendo tan sec, que un no'ls entèn, però ho té de fer veure, perquè el seu parlar es tan segur, tan aplomat, tan definitiu, que encara que no entenguin les coses són fermes com si les entenguessin, y mai acaben en coma,

A LA BOQUERIA

—¿Sab, senyor Quimenas, que hi fan una pescateria molt maca, aquí!
—Clarol... Como que el nou Achuntament tiene el prohectete de venirhi a celebrar las sesiones!

sinó en un punt final terrible! Si van pel carrer mai van sols, sempre els volten vint aspirants a totes les secretaries, y sempre pel mitg, majestuosos; si parlen d'un politic celebre mai li diuen el llinatge: «Don Antonio; Don José; Don Pablo», y ab certa familiaritat, com si fossin amics d'estudi; si fan broma ab algun company es ab aire de protecció; si discuteixen politica sempre es ab paraules curtes y ab mitja veu, y en mitg secret, com si un mot d'ells pogués comprometre l'equilibri de les nacions; si peroren es inflantse y a crits, ab cada període encès d'una amplaria y d'una llargaria, que tenen d'engrandir el local; si callen, no escolten; si escolten, no callen, y ni un moment a la seva vida perden la solemnitat, que ve a ser la seva carrera.

Són de Madrid, aquest aplec d'ex o futurs

governadors? Quasi no n'hi ha ni un que ho sia.

Van arribant de Provincies, y fins de les Balears, y fins de les illes Canaries; però aquí es el mercat y venen aquí.

Ja de petits, a casa seva els ho coneixen en tot, que ab el temps tiraran pel mando. No creuen al pare ni a la mare, renyen al mestre, y al ser als examens, essent els que saben menos, són els que's llueixen més. Com que no saben què ferlos ser, els fan tirar per advocats, y aixís que'n són, vinga fer juntes, y comitès, y a presidir! Cansats ja de presidir, allavors arriba el moment de facturarlos pera Madrid; ferse una bona levita, elegant, però ben espaiosa; comprarse l'abric de pells, encara que sien de conill, botes de xarol, la chistera, y d'allí cap als ministeris.

Als ministeris, naturalment, fan goig, omplen, però destorben. Ningú sab d'aont venen ni qui són; però fan tant respecte, estan tan lluents, entren tant com a casa seva, que ningú els priva l'entrada. Si no'ls presenta ningú's presenten ells, y en paus, y a forsa de presentarse arriben a ser coneguts dels porters, dels subse-

cretaris, dels periodistes y de tothom, y com que tenen aquell posat de ser tan governadors, un dia que'l nou ministeri té d'omplir algunes vacants el ministre's diu: «Si aquí en tenim»; y crida als de la livita, y, sense saber ben be qui són (perquè pera coneixer a fons cinquanta persones aptes no hi ha temps ni paciència), els envia a manar a províncies!

Cau el govern y tornen al foc. Devegades hi tornen mudats, y devegades no tant, però, sia el que sia lo que passi, al tornar a correr per Madrid podran haver perdut el sòu, però l'aire no'l perdran mai. Si duen abric, serà de pells; arnades, sí, però pells! Si han de portar mitges soles, els sortiran els dits, però aniran pel mitg de l'acera; y si tenen de discutir, tindran feblesa pera tot menys pera l'ensar la paraula y fer períodes solemniais.

Són els hidalgos que encara ens queden! Si encara tinguessim Amèriques hi haurien anat de virreis, a Chile, al Perú, o a Mexic, però com que havem anat a menys se tenen d'acontentar ab Cuenca, Teruel o Girona, y encara gracies que hi arribin!

N'hi ha tants que'n volen ser, y es tan facil l'ofici, aquí a Espanya!

XARAU

Madrid, Novembre, 1911.

AVÍS Ab motiu de la festa extraordinaria de la pròxima setmana, el vinent número de L'ESQUELLA sortirà el dijous, dia 7 de Desembre.

LLEGEIXIN

Una nova que'ls alegrarà:

Dimars que ve, dia 5, sortirà a la llum pública l'ALMANAC DE "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA" PERA 1912.

No cal dirlos que'l nostre calendari pera l'any nou, de tant y de tan be que parla, callarà per tot. Serà un va-hi-tot d'amentat y d'interès. Passen de cent les firmes d'escriptors festius que hi han col·laborat ab treballs inèdits plens de gracia y d'esprít, essenthi l'il·lustració, també, abundosa, xispejant y triada, ab làmines en colors que alegren la vista de tant en tant, y ab una coberta caricaturesca molt llampant y molt xistosa, deguda al llapis del nostre "Picarol".

Vaja, que es una temptació.

Ja poden amanir la pesseta, que hi cauran com a mosques.

Y ara, posats a anunciar, no estarà de més que advertim als nostres estimats llegidors que tenim ja molt adelantats els treballs de confecció d'un NUMERO EXTRAORDINARI, que fa temps teniem projectat, y que sortirà pròximament ab el titol de "La Planeta de Barcelona".

Trempats caricaturistes y aixerits escriptors porten ja enllestits una porció de treballs, entre'ls quals cridaràn l'atenció una magnífica coberta a varies tintes y una gran làmina, també en colors, ab la "Roda de la Fortuna", en la qual tots els barcelonins hi trobaran escrit el seu oracle.

"La Planeta de Barcelona" serà el veritable Llibre del Destí de la nostra estimada ciutat, llibre ont hi predominaràn l'ocultisme y les ciències màgiques, dedicat no solsament a les nostres entitats polítiques y intel·lectuals, sinó pera recreu dels homes, de les dones, dels capellans y de la mainada.

Y prou per avui.

Les bromes, pesades, o no donarles

En Domenech, el regidor que està a punt de sortir, diu aquets dies als amics que durant el seu manament ha *badat*: se lamenta de que desconegui el poble el sentit de la justícia, ja que, segons afirma, no es logic ni caritatiu que se'l fassi passar an ell com a un dels que al Municipi han fet mans y mànegues, haventhi a l'Ajuntament peixos tan grossos y punts tan temibles com els Marial, els Mir, Serraclara y comparsa.

En Domenech se dona ara a tots els dimonis. En Domenech veu el pervindre que li espera. Sab, el xicot, que deixarà el carreg pera confondre's ab la terregada del partit, lloc en el que restarà per tots els dies de la seva vida... Adeu, passejades diumengeres en cotxe del *Picadero!*... Adeu, tecs y recepcions!... Adeu, honors y motius d'alternar!... En vigílies de plegar el ram, es un regidor com en Domenech, un trist parrac que no voldria el més humil y afamat de tots els drapaires. Coses de la vida...

En Domenech, com en Tauler, diu que voldria tornar a jugar; gira els ulls al passat y s'esborrona al sol pensament dels dos anyets que ha vist passar com una exhalació.

Pera rescabalar-se del temps perdut, amofina en Domenech als amics y coneixenses. Demana consell als veïns, importuna als vianants, pregunta als uns y als altres pera veure si surt, entre tots, qui li digui el medi de deixar rastre del seu pas per Cà la Ciutat.

Un burot, col·locat per en Domenech, exposà aquest dia a l'atribulat regidor una idea que tot seguit va pendre aquest per lluminosa.

—Ab un xic de bona voluntat—va dirli el modest funcionari—podria encara alsar el seu nom fins al punt que de dret correspon.

—M'ha dit en Dessy...—objectà en Domenech.

—Deixi's d'en Dessy, y de quants com en Dessy li fassin l'amic y vulguin aconsellarlo,—respongué el burot.—En Dessy no ha parat de treure foc pels caixals desde'l punt y hora que va saber que no anava en candidatura. Obra per despit, y es molt capas de proposarli qualsevol barbaritat ab tal de conseguir que vostè caigui y corri davant de l'opinió pública y del partit el més espantós dels ridiculs.

—Voleu dir?

—Com ho sent. No escolti an en Dessy, que ha sigut maurista y se les pensa totes.

—Potser sí.

—No ho dubti.

—Llavors... què us sembla a vos que tinc de fer?

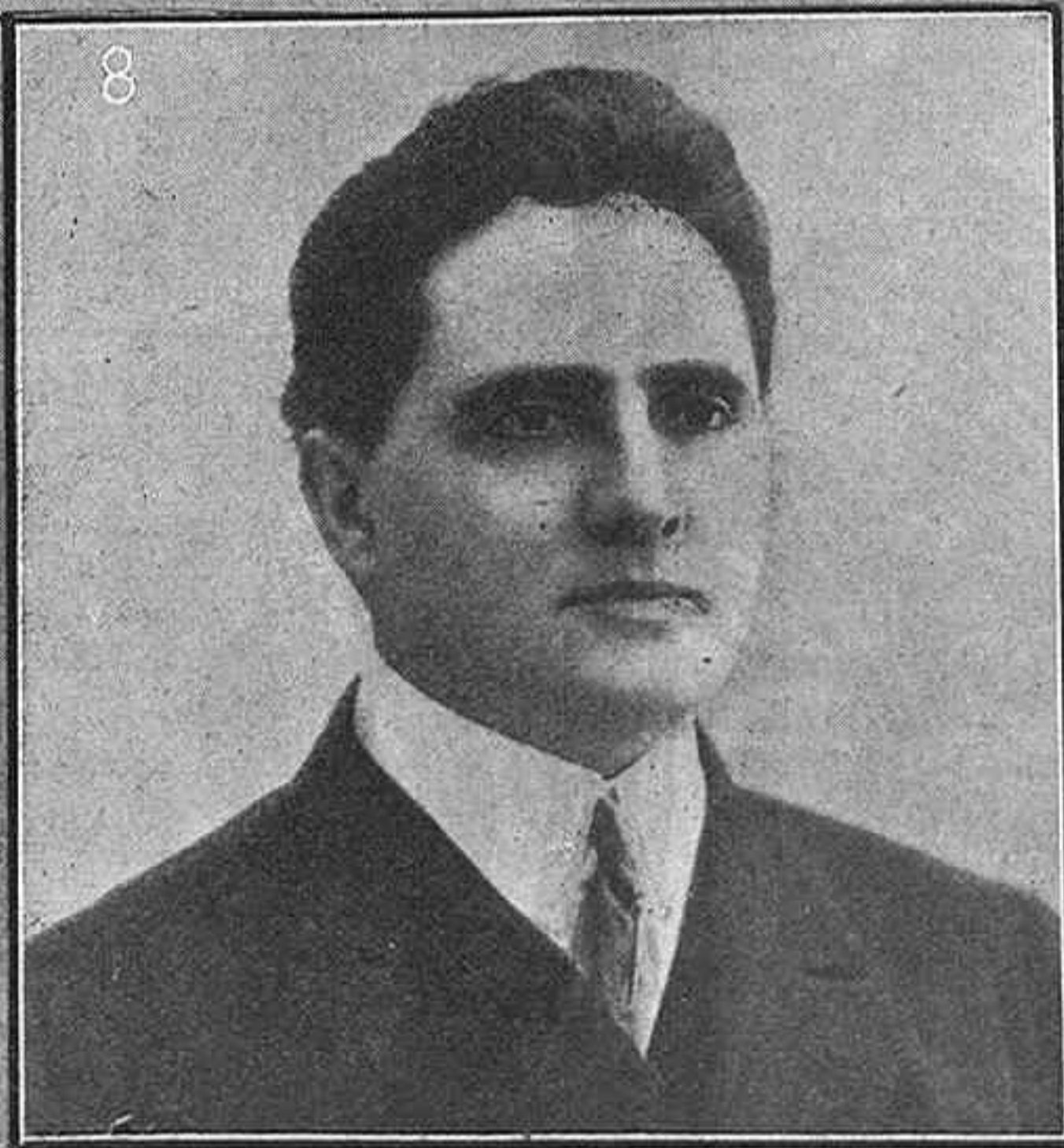
—Es joc de poques taules. No aspira a perpetuar la seva etapa consistorial? No es el seu desitg trobar un gest que adorni la seva caiguda. No vol que's parli de vostè com d'un revolucionari anti clerical y coratjós?

—Cabament..., això mateix;—replicà en Domenech, admirat de les dots oratories del seu amic guarda-consums.

—Res, doncs, més senzill. A Sans, prop del domicili ont visc, hi ha un carrer que se'n diu del *Sant Cristo*, nom que no sé per quins set sous han respectat els correligionaris del Consistori. Essent vostè de la comissió de Foment, res tan natural com proposar an aquesta que canviï el nom del carrer del *Sant Cristo* pel del *Xic de les Barraquetes*.

Aquí hi hagué una pausa eloqüentíssima. Les paraules del burot deixaren al pobre Domenech admirat y corprès a la vegada. Se l'ensà, primer, als brassos del seu interlocutor. S'aixugà, acabat, unes llàgrimes, y, en el comble de l'enterniment, arribà y tot a prometre a l'obscur dependent del Municipi ascendirlo, de pet, a oficial segon.

A l'endemà, dia de Comissió, anà en Domenech a Cà la Ciutat més satisfet y content que unes pasqües. Tan bon punt va obrirse la sessió engegà, l'home, la proposició *consumeril*, y d'aquí va venir el primer disgust. En Serraclara, que per res del món consent que s'atenti a les prerrogatives del clero, se posà fet una furia. Passada la primera enbes-

GRAN TEATRE DEL LICEU - COMPANYIA D'ÓPERA

1. Livia Berlendi.—2. Lina Pasini Vitale.—3. Elvira de Hidalgo.—4. Teresina Burchi.
5. A. Pintuccl.—6. Vittoria d'Ornell. —7. Joan Raventós.—8. R. Straciarl.—9. G. Anselmi.

Faint vertical text on the right edge of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

tida, tremolant de por, provà en Domenech de barbotejar unes paraules pera mitg contestar al President. En Serraclara, que tractantse de coses que fassin farum de sagristia no està per orgues, li barrà altre cop el pas. En Domenech se vegé, a l'últim, tractat per en Serraclara de ximplet, d'ignorant, d'esguerra-cries y d'endarrerit.

Diuen que en Domenech va sortir de la Comissió fet una gallina mullada. El seu enfado no reconeixia limits. S'assegura y tot que està disposat a sotmetre l'assumpte a la consideració de la primera assemblea que'l partit celebri.

Per nosaltres, que fa en Doménech mal fet d'enfutismarse.

El carrer del *Sant Cristo*, com el de la *Verge del Pilar*, el de *Sant Ramon*, el de la *Mare de Deu*, etc., està molt be en el lloc ont se troba. A *sant* de què canviarli el nom pel de *Xic de les Barraquetes* ni per cap altre?

Tractantse de coses de l'Ajuntament, més encertat trobariem retolar de nou el carrer del costat.

Podria dirse'n del *Mal lladre*.

No'ls sembla?

X.

PAPERAM

«L'ANELL DEL NIBELUNG», DE WAGNER, Y LES CONDICIONS DE L'HUMANITAT IDEAL, per *David Irvine*.—Els cinc capítols que constitueixen aquest llibre, de seriosa crítica filosòfica del wagnerisme en general y de la famosa tetralogia en particular, seran, ben segur, paladejats ab veritable delícia no sols per tots els devots admiradors del colós de Bayreuth, sinó per tots els aimants de la literatura y de l'art. Les teories de Wagner hi estan perfecta y bellament analisades, y el profà hi descobreix entre linies la gegantina personalitat d'aquell home privilegiat extraordinari, que, ademés de ser un music gegant, fou un clarividant, un gran filosof y un gran poeta.

L'obra, que ha sigut traduïda ab amor y ab coneixement de l'especialitat per don Manuel de Montoliu, porta el segell de distinció y elegància de tot lo editat per la nostra benemèrita Associació Wagneriana.

LOS PIRINEUS. Obra dramàtica en un proleg y tres actes, original y en vers de don Victor Balaguer. Podem estalviar-nos de parlar d'aquesta obra, de caracter tragic-historic, quina importància's patentisa en haverse estrenat darrerament y en ser aqueixa la vuitena edició literaria. Molt ben presentada, acaba de publicar-la *La Escena Catalana* en son acreditat folletí.

Synnova Solbakken, per *Bjørnstjerne Bjørnson*.—Novela camperola del celebrat autor norueg, la primera obreta que li va donar fama. Per aquest sol motiu trobem acertat que la «Biblioteca Popular» l'hagi acollida en ses planes. La traducció ens sembla molt discreta, y es d'en Frederic Armenter de Monasterio.

Els plats trencats.—Sarsueleta còmica en un acte, lletra d'en Josep Asmarats, música del mestre Verdguer. Es de facil execució y molt en-

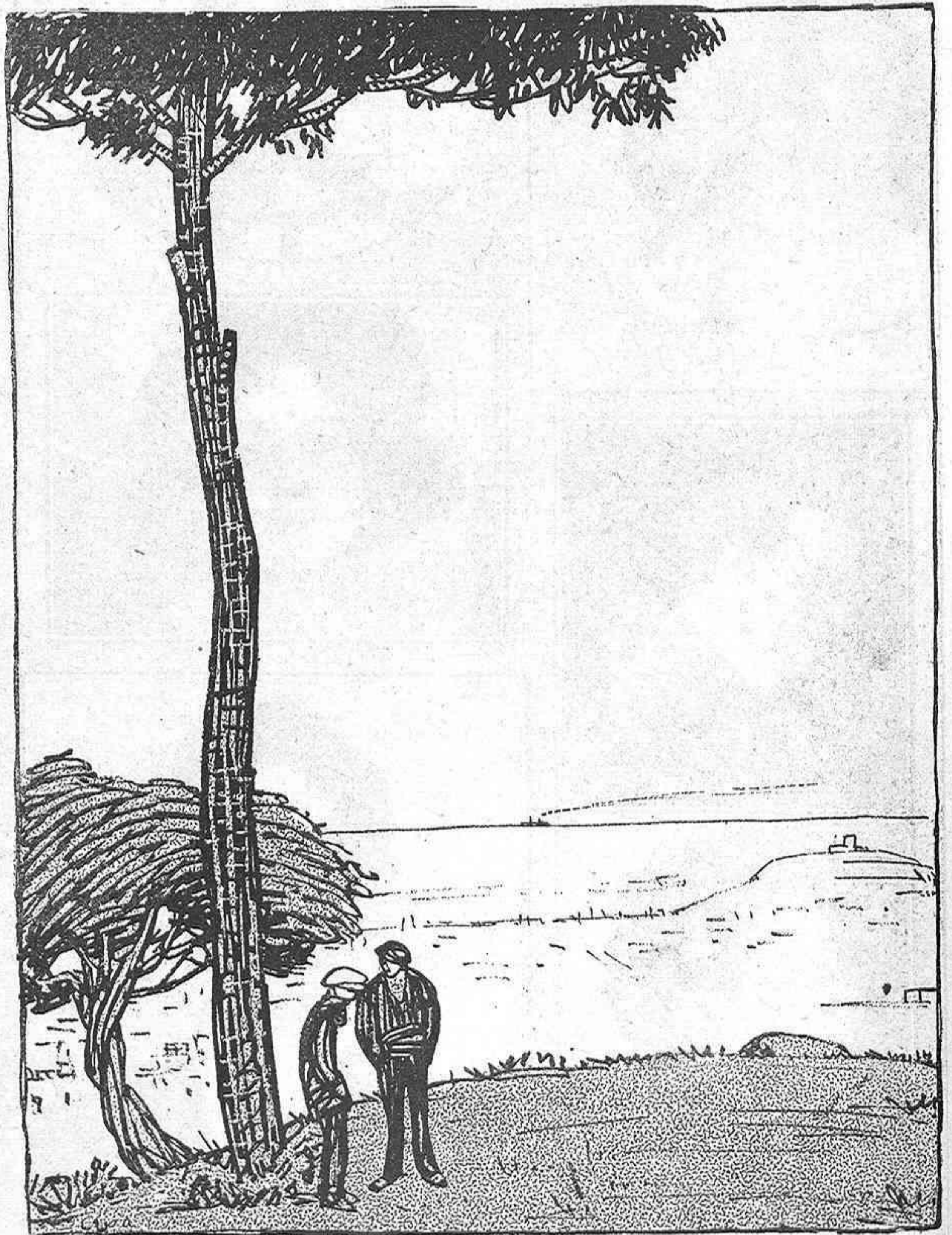
tretinguda, havent sigut estrenada a mitjos de l'any corrent en un important teatre-cine.

Les esposalles de la morta.—Tragedia en tres quadros, original y en vers de don Victor Balaguer. Estrenada l'any 70 en el «Romea», torna avui a l'actualitat per pintarshi en ella els amors de Julieta, que estan a punt de ser portats novament a les taules per la senyora Xirgu. Forma en la «Biblioteca de *La Escena Catalana*».

SEPT SCIENCIES

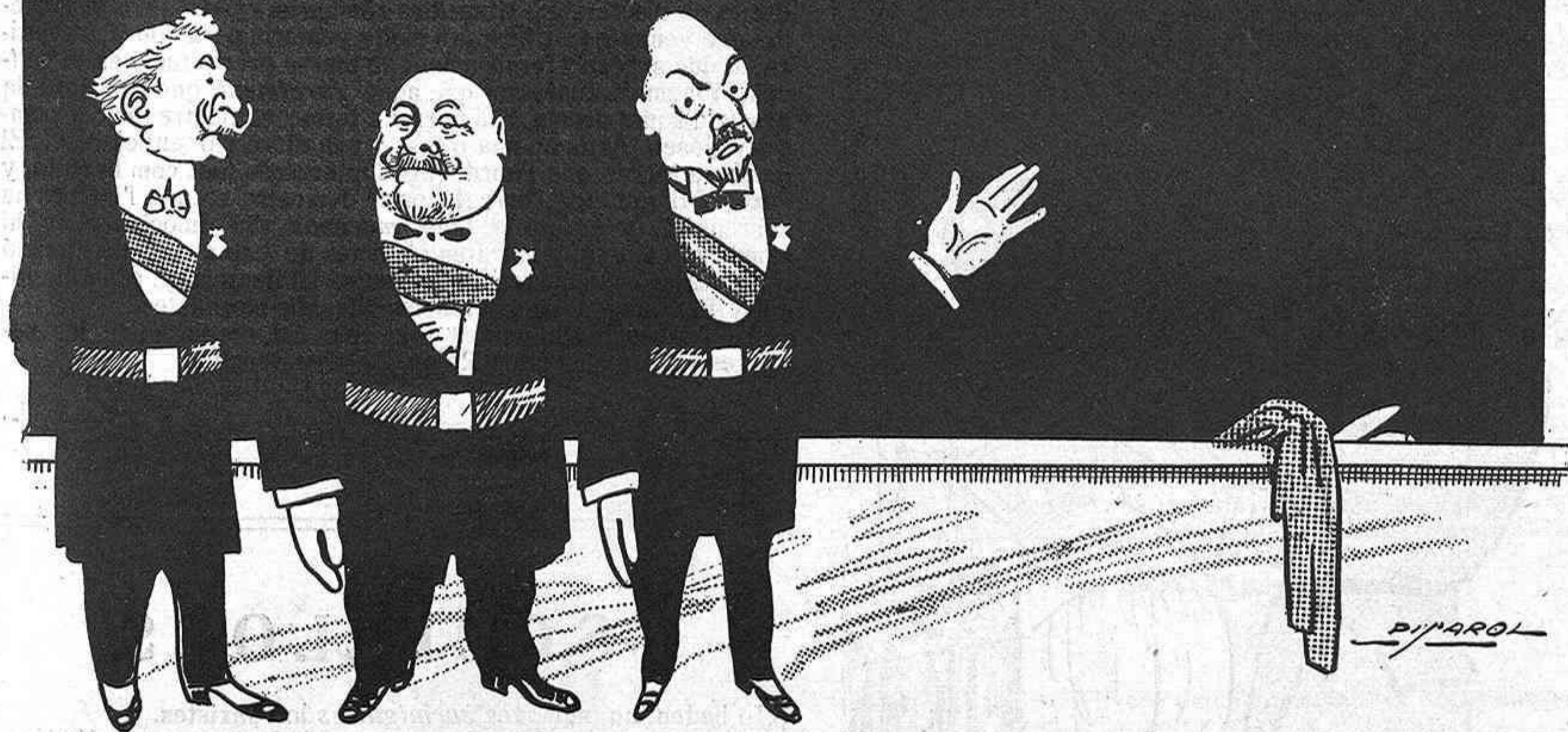
TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—Tot esperant l'estrena de *Montanyes blanques*, d'en Vallmitjana, que s'anuncia pera la pròxima setmana,

BONES PESSES

—Dius que també hi està processat en això de Cullera, en Gardela?
—Sí, però... era una *cullera* de plata.

Portada
d'aigües

LA NOTA DEL DIA

—Ja veuen vostès que la qüestió no pot pas ser més clara...

seguim ab la deria de les traduccions, entre les quals s'han distingit per l'exit el famós drama *Magda* y l'aixerida comedia *La Xacolatereta*.

—Dilluns va correr la brama de que havien partit peres en Franqueza y en Vallmitjana. Diaris tan poc interessats en fer mal a l'Empresa com *La Publicidad* donaven la noticia per certa; noticia que fou comentada pera tots els gustos y que nosaltres varem posar en quarantena, pensant que avui la febre anunciadora dona moltes sorpreses y que... vethoaquí.

LICEO.—Ahir, dijous, dia 30, degué tenir lloc la funció inaugural de la temporada d'òpera, ab el debut d'importants artistes, trobantse ja a Barcelona desde fa alguns dies les celebres cantants senyores Berlendi, Pasini-Vitale, Burchi y Perini, y els aplaudits artistes senyors Krismer, Raventós, Nani, Nicoletti y Dall'Acqua.

De la primera representació de *La dannazione di Faust* prometem dirne alguna cosa en el número que ve.

ROMEA.—Tampoc arribem a temps, y ho sentim de veres, pera parlar de l'estrena de la darrera obra del gran Benavente que porta per titul *La losa de los sueños*, y que degué donarse ahir vespre al «Romea».

Deixemho pera l'altra setmana.

—S'han reproduït ab exit *En el seno de la muerte*, d'Echegaray, y *El vergonzoso en palacio*.

TÍVOLI.—Ha debutat la celebrada «reina del garrotín», la popular *Gitana Dora*, que tan bons records va deixar en aquesta mateixa casa ara fa tres temporades.

NUEVO.—*La casta Susana* s'estrenà el dissabte, y no el divendres com s'havia anunciat. Y s'estrenà ab un ple a vessar y ab un exit de veres extraordinari.

Se tracta d'una opereta còmica, esbojarradament còmica, a la manera dels *vaudevilles*. L'argument no es un model d'originalitat, però les situacions gracioses hi abunden de tal manera,

PUJAROL

CONSELL FACULTATIU

—A vostè li convé un lloc de molta tranquil·litat... Li recomano l'Hospital Clinic.

AUTORISADA OPINIÓ (SOBRE UN FAMÓS ARTICLE)

—Vès què'm vindrà a explicar aquesta senyora D'Acuña, que no teniu res d'home, els estudiants!...

y, sobre tot, la música es tan joganera y hi està tan ben aplicada que'l public s'hi entrega desde'l primer acte, y aplaudeix de bon grat y fa repetir números de la partitura, que, com diem, es riallera y facil.

Els artistes tots molt be. Colossals en Santpere y la Bailo.

L'Empresa mereix tota mena de felicitacions per haver posat l'obra sense mirar en gastos. Decorat y vestuari no poden estar millor pels temps que correm y per la baratura dels preus de taquilla. Aixís ho entengué el public, que'l dia de l'estrena dedicà un aplauso a l'amic Robert, fentlo sortir a les taules. Hi ha *Casta Susana* per dies, y ens en alegrem.

SORIANO.—Després del *éxito verdadero* d'allò del liri y de les espines ha vingut la regina de les operetes a reforçar el repertori de la casa. La regina de les operetes es *La niña de las muñecas*, ab excelent música y molt ben interpretada, distingintshi la Montoro y en Viñas.

CÓMICO.—S'hi acaben de fer obres de confort de modo que resulti un magnific teatre d'hivern. Pera avui s'anuncia el debut d'una grandiosa companyia de sarsuela y gènere xic, probablement la mateixa que ha treballat fins ara al «Soriano».

S'estrenarà en aqueixa funció inaugural una sarsuela d'en Martínez Sierra, *La suerte de Isabelita*, ab música dels mestres Calleja y Jiménez.

APOLO.—*Pecado de juventud* es un drama interessant, y doblement interessant pels que coneixen la pel·lícula que ab el mateix titol va rodar pels cines més populars de Barcelona. L'autor, sense apartarse de lo que's desenrotlla en la cinta emocionant, ha construït l'acció parlada, donant el degut relleu a les culminants escenes y omplint bastant acertadament les secundaries ab discreteigs, situacions còmiques, cuadros d'alta comedia que venen a justificar, ab molta ventatja pera l'obra dramàtica, lo que succeeix forsosament ab massa precipitació en la pel·lícula. Y hem de confessar que aquet *farciment*, que era tota la gracia d'aquet drama, l'ha portat a terme el nostre amic y company Josep Artís ab una trassa y una discreció envejables. El *quid* era lograr que l'obra teatral interessés tant com la cinta, y l'èxit obtingut per l'arreglador se demostra en que l'interès ha sobrepujat, y en que'ls bons *morenos* s'hi emocionen, y hi riuen, y hi ploren, y escolten els actes de cap a cap ab atenció religiosa y aplaudeixen convensuts. El llenguatge es molt cuidat y fins amanit ab sentencies filosofic-moralistes.

En l'execució s'hi porten tots com cal, distingintshi les senyores totes y els actors Rojas, Delor y Sanchiz.

L. L. L.

ESQUELLOTS

No baden, no, aqueixes *hormiguitas* lerrouxistes.

Dies enrera varen decretar que l'Ajuntament regalés trescents duros al senyor Lapuya, representant de don Alacandro a París, en recompensa d'haver anat a farolejar una temporada a Viena de Fransa.

Ara han nomenat advocat del Municipi al senyor Dessy y Martos, un altre *conspicuo* de la colla, pera que defensí a la corporació en no sabem quin plet.

Y *jande la órdiga* y visca la *redención del proletariado!*

Lo trist es que, mentres ells mengen y beuen y's diverteixen a costes de Barcelona, el *proletariado* segueix morintse de fam... y aplaudint als tranquils que descansadament l'exploten, cobrantli en pessetes lo que li donen en discursos.

Els amics de fer tamborelles per la neu estaran d'enhonorabona: La Secció de Sports de Montanya del Centre Excursionista de Catalunya ha comensat ja els treballs preparatoris de la setmana de Sports hivernencs, que tindrà lloc a Ribas-Puigcerdà en la primera quinzena de Febrer.

La pròxima manifestació sportiva tindrà extraordinaria importancia, doncs ademés dels concursos locals, en els que's correran les diverses copes «Challenge» del passat, se celebraran

campionats internacionals de la Federació de Societats Pireneïstes.

A l'objecte d'anunciar dits concursos s'ha publicat un vistós cartell, degut a l'artista Francisco Blanc, y uns artístics segells de propaganda editats pel propi C. E. de C.

Molt aviat podrem afegirhi altres detalls d'organització. Entretant, demanem a Sant Pere, que es qui's cuida de la boca de riego celestial, que'ns afavoreixi ab unes nevades ben copioses.

□

Y ara!...

«Los leones alados que rematan las torres del Palacio de Bellas Artes están cayendose á pedazos.»

EL MESTRE

—¿Què xerra aquesta molècula de regidor!...
Que no ho veu que aquet trajo encara'm vindrà estret?

¿Volen dir que aquest abandono, estudiada la cosa heràldicament y ab tota calma, no cau dintre de la llei de Jurisdiccions?

□

UN dato pera l'història de la frescura humana.

El Diluvio fa veure que no vol res ab els lerrouxistes.

Però *El Diluvio* té un assumpte davant dels tribunals.

Y *El Diluvio*, en una ciutat aont lo que sobra són advocats, esculleix per defensor un advocat lerrouxista.

¡*Ecce Diluvio!*

Això diu, parlant en plata,
a quin punt han arribat
el tacte y la serietat
del orgue d'en *Tarugata*.

□

XIM-xim!

El Círculo Musical Bohemio, una entitat de cultura artística que mereixeria un xic més d'atenció per part de la nostra classe *pujante* y de la nostra crítica... també *pujante*, va donar, divendres passat, a la «Sala Imperio» el primer concert de l'actual temporada, que correspon a la seva 11.na serie.

Les novetats del programa, en qual lloc d'honor hi havia un hermós quartet de Schubert, foren un ben instrumentat *Preludi*, d'en Rodríguez Rosés, y unes *Escenes musicals*, del senyor Ferrer-Vidal, no mancades d'originalitat, però quelcom fluixetes per lo que toca als ressorts tècnics.

Els solistes, molt be, y el senyor Simó Cervera, dirigint, molt acertat.

L'escullida y nombrosa concurrència que omplia la «Sala Imperio» sortí ben complascuda de la simpàtica vetllada artística.

□

UNA festa musical.

S'ha celebrat darrerament a París el centenari del Mestre Thomas, autor, entre altres òperes, de la celebradíssima *Mignon*.

A propòsit d'aquest aconteixement, un diari francès, volent ponderar l'èxit que en son temps va alcansar tan deliciosa partitura, apunta aquets dats:

«Estrenada *Mignon* a la Gran Opera el 17 de Novembre de 1866, a mitjos de 1894 havia ja arribat a la *milèssima* representació.»

Ara vegin de què s'envaneixen, aquets pobres francesos!... La milèssima, ¡al cap de vintivuit anys!...

Ja diu be el ditxo: «El qui no està avesat a anar a la Sèu...»

Mil representacions, aquí a Espanya—prènguinne nota els critics parisencs—una *Gatita blanca* les consegueix en tres mesos.

Y una *Corte de Faraón* en dos.

□

LES galeries artístiques de cà'n Dalmau, de la Portaferrixa, se veuen aquets dies molt visitades.

Comprenem que's vegin concorregudes, y fins compendriem que hi hagués empentes. Els dibuixos y les pintures que'n Xavier Gosé acaba d'exposarhi s'ho valen de debò. Un centenar d'obres formen la colecció, en sa major part caricatures d'artistes y gent elegant, y totes elles sorprenen pel caracter personalíssim y per l'esperit modern que respiren. La factura es d'una elegància y d'una distinció que podriem dirne d'*última hora*, y a pesar de l'estil simplificat ni una sisquera de les figures manca de la deguda solidesa.

Contemplant els dibuixos y les pintures d'en Xavier Gosé no s'extranya un, gens, de que'l nostre estimat artista's vegi constantment sollicitat pels principals periodics y revistes del món artístic.

□

AQUET ditxós *Diluvio* sempre averigua coses estranyes.

El dia del enterro del doctor Cortejón comunicava als seus lectors que un concejal havia proposat que l'Ajuntament concedís facultats al Alcalde, pera que aquet, *con la delicadesa que él sabe*, gestionés la compra de la gran colecció de *obras del Quijote* que'l difunt posseïa.

¿Es dir que'l *Quijote* va deixar obres?...

¿Cuálas?...

Si *El Diluvio*, «con la erudición que él sabe», no'ns explica quines són, ¿sab què li direm?
 —Rocinante?...
 —Endevinat.

□

HAVEM donat el cop d'ull que anunciavem per damunt d'unes notes artístiques que'l dibuixant Llorens Brunet va portar d'Alemanya y Austria, y que actualment ocupen un parell de metres quadrats a câ'n Parés.

En Brunet tindrà el caracter que's vulgui, particularment tractat serà un xicot desmemoriat y un si es no es *plaga*, però que consti que dibuixa be y que en el seu ram de *tacar* en blanc y negre y en negre y color no hi ha ningú que li passi la mà per la cara. Que parlin per nosaltres les notes exposades, gènere que fuig per complet de la caricatura que fins avui li coneixiem, notables planes d'art decoratiu que descobreixen un esperit culte y una trassa que aviat poden tombar en estil personalíssim.

□

ALGUNS barcelonins que habitualment no's preocupen de res, comensen a preocuparse de les continues anades y vingudes del senyor Monegal a la Cort.

Desde fa un mes y mitg, cada setmana, ab una regularitat que enamora, apareixen en les columnes dels nostres diaris aquestes o parecudes gazetilles:

«El senyor Monegal ha marxat a Madrid.

»Ha tornat de Madrid el senyor Monegal.

»Altra vegada el senyor Monegal ha sortit cap a Madrid.

»Altra vegada ha regressat de Madrid el senyor Monegal.»

Y aixís successivament.

**

¿Què va a ferhi tan sovint a la Cort el distingit regidor?

—Hi va—diuen les referides gazetilles—a gestionar assumptes d'interès pera Barcelona.

Molt be. Però, si això es aixís, ¿quin pito hi toca, doncs, allí el secretari del Ajuntament, senyor Gómez del Castillo, que desde mitg estiu que hi es?

Y, sobre tot, ¿de què'ns serveix tenirhi, ab caracter permanent, un «Agent oficial del Municipi», que's diu senyor Morayta y Serrano, y que ab aquet titul cobra anualment dels barcelonins un sòu més que regular?

A veure, a veure si surt un regidor de la dreta, de l'esquerra o del mitg que'ns fassi la mercè de desxifrnos aquet logogrifo.

□

DIUEN de París:

«S'ha rebut un telegrama comunicant que un fotograf, que recorria el Congo ab el proposit de fer películes cinematogràfiques, ha sigut agafat pels antropofags, els quals se l'han menjat.»

¡Quina llàstima que en els diferents moments de la tragedia, comensant per la cassera del fotograf y acabant pel banquet dels atrevits caníbals, no hi hagués hagut allí un altre fotograf pera treure'n una bona película de set o vuitcents metres!...

Ja que'l mal estava fet, ¡què diable!, al menos que'ls ilustrats publics dels cines europeus haguessin pogut *disfrutar* d'un espectacle que, al fi y al cap, no's veu cada dia.

□

ALGUNS diaris del matí del dilluns donaven compte d'haverse separat del «Principal» l'aplaudit autor d'*Els zincalós*, senyor Vallmitjana.

LA CASTA SUSANA

—Si fossim al dia dels Ignoscents, me pensaria que m'han posat la llufa.

La nova arribà al *Rhin* a primeres hores de la matinada.

—Diable de Franqueza!—va fer en Crehuet. Aquest home renyirà fins ab la seva sombra.

En Bonavia al tanto:

—Ell ne tingués, pera renyirhi!

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:

Llibreria Espanyola,
 Rambla del Mitg, núm. 20
 BARCELONA

Preus de suscripció:

Fòra de Barcelona,
 cada trimestre:
 Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

AVÍS IMPORTANTÍSSIM

Dimars que ve, dia 5 de Desembre, sortirà el popularíssim

ALMANAC DE

L'Esquella

de la Torratxa pera 1912

MÉS DE CENT PLANES DEL TAMANY DEL SETMANARI
ITOT INEDIT! ITOT ESCRIT EXPRESSAMENT PERA L'ALMANAC

A nosaltres ens està malament el dirho, però ja veuran nostres llegidors com es el millor, més entretingut, més xistós, més ben presentat, més alegre, més elegant, més barato y més noucentista dels que's publiquen a Catalunya, dit siga sense ànim d'ofendre cap altra publicació similar.

¡Cómprinlo dimars que ve y se'n convenceran!

Totes les qualitats, més amunt mencionades les avalan les firmes d'en *Aguileta*, *Alamalió (J.)*, *Alart (Joan d')*, Albert (Emili), Alemany (Xavier), Alemany y Borràs (Joan B.), Alemany y Borràs (Josep), *Alí-Foix*, *El Vell*, Almerich (Lluís), Alomar (Gabriel), Alsina y Clos (Simon), *Andresito*, Angel (Miquel), Arce (Joaquim M.^a de), Artís (Josep), Artís y Balaguer (Avel·l), Auber (Joan Bta.), Aulés (Eduard), Ayné Rabell (J.), Badia (M.), Barceló y Bou (Ll.), Bartrina (F.), Baucells Prct (J.), Biunala (Joaquim), Borrell (Joaquim), *Boy*, Boy (Santiago), Brugués Berta (S.), Burgas (J.), Calderer Morales (A.), Cana (Fèlix), Canigó (Victor), Carcassó (Julià), Carreras Padrós (F.), Casals (Pere), Coca y Collado (Emili), Colomer y Fors (P.), Coromines (Pere), *Crispin-Tirirín*, Diví Pañella (Antoni), Escclasans y Folch (Agustí), Ferré y Roig (Josep), Figueres y Ribot (F.), Gas Belenguer (Artur), Giol (Martí), Graells Castells (Emili), Guanyabéns (E.), Guasch Tombas (Artur), Gumà (C.), Homedes Mundo (R.), Jáuregui (Antoni), *Jep de Jespus*, *Jobico*, Julià Pous (A.), Lasarte (Josep de), *Manso*, March (A.), Marinelló (Manel), Mas y Jornet (Claudi), Massip (Ramon), *Matràs (A. S.)*, Millà (Lluís), Miró (J.), Moliné y Brasés (E.), Monclús (Josep), Mont (Dolors), Moret de Gracia (J.), Nadal y Mallol (H.), Nogueras Oller (Rafel), Novellas de Molins (J.), Olives (Francesc), *Pamonicas (R.)*, *Pepet del Carril*, Pi (Joan), Plana y Dorca (J.), Pons y Martorell (J.), Ponsa (J.), Pous y Pagès (J.), Puig y Cassanyes (J.), Puig y Ferreter (Joan), R. F. P., Rahola (Frederic), Ramon y Vidales (R.), Redondo (Joan), Revoltós (Martí), Ribas Llagostera (A.), Ribera Llobet (R.), Ribó y Malla (Casimir), Roger Fijós (Pere), Roig (E.), Rovira y Virgili (A.), Rusiñol (S.), Sala (Eudald), Saleta y Llorens (Emili), Salom y Morera (Pere), Salvador (Lluís G.), Serrano Victori (A.), *Staramsa (J.)*, Tomás Salvany (Joan), Umbert (Joan), Urrecha (Frederic), Vallespinós y Casas (P.), Valls Clusas (J.), Vendrell (Pau), Vidal (Romuald), Vidal y Jumbert (J.), Vila (Lleó), Vila (T.), Vilaret (E.), Vilella (O.), y Vives Borrell (J.), en quant al text; y les d'en Alegret, Amyc, Anonim, Apa, Atché, Balasch, Beardsley (A.), Blanco Coris (J.), Bon, Brunet (Llorens), Cabrinetty (J.), Cardunets (A.), Farré (P.), Foix (Mariano), Font (R.), Grau (Cèsar de), Iris, Juliana (J.), Junoy, Junyent (Olaguer), Lata, Llobet (S.), Macaya, Marquès (Josep M.^a), Nogueras Oller (Rafel), Nonell (I.), Pellicer Montseny (J.), Picarol, Pous y Palau, Prieto, Raurich (N.), Roqueta, Ros, Rusiñol (Santiago), Sabaté (P.), Sancho, Sardá (F.), Serra (Enric), Urgell (M.), Valls Clusas (J.), y Vidal (J.), respecte a l'il·lustració.

L'ALMANAC va perfectament enquadernat, y la coberta ve il·lustrada ab una humorística làmina d'en Picarol, a tres tintes.

TOT AQUET BÉ DE DEU DE COSES NO MÉS COSTARÀ

UNA PESSETA * Se vendrà per tot arreu

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

NOVA EDICIÓ DE LA «GLORIOSA»

—Ab el teu «Progrés» te pots haver fet home de *valors*, però'ls teus *valors* veig que no han progressat gaire.